

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de vaste commissie Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

DATUM 3 OKTOBER 2019
KENMERK 2019/JN/JVO/052
ONDERWERP Begroting Infrastructuur en Waterstaat

Geachte leden van de vaste commissie Infrastructuur en Waterstaat,

Van 15 tot en met 17 oktober staat de begrotingsbehandeling Infrastructuur en Waterstaat op de Kameragenda. FME, de vertegenwoordiger van 2.200 bedrijven uit de Nederlandse technologische industrie, vraagt uw aandacht voor de volgende punten bij de behandeling van deze begroting:

1. Slimme en duurzame infrastructuur
2. Innovatieve mobiliteit
3. Circulaire Economie.

1. Slimme en duurzame infrastructuur

Slim verkeersmanagement biedt Nederland veel kansen, denk aan het verbeteren van de doorstroming van het verkeer, het verbeteren van de verkeersveiligheid en de mogelijkheid om zuiniger en schoner te rijden. We gaan naar een toekomst toe waarin communicatie zal plaatsvinden tussen andere voertuigen, verkeerslichten en wegwantsystemen. Weggebruikers krijgen zo actuele informatie over allerlei situaties die zich op de weg kunnen voordoen: filevorming, ongevallen, obstakels, etc. Optimalisatie van ons digitale netwerk zal een belangrijke rol spelen in het benutten van de kansen van slim verkeersmanagement. Een snelle uitrol van het 5G-netwerk is hiervoor cruciaal. FME-lid KPN heeft daarom recent een 5G-fieldlab voor automotieve toepassingen^[1] opgericht. Het fieldlab is opgericht om de 5G-technologie voor de automotieve sector te testen. Door de vertragingstijd op het mobiele netwerk terug te brengen en daardoor de reactietijd van het netwerk te versnellen, kunnen voertuigen veel beter communiceren via een mobiel netwerk.

Op dit moment is er een grote maatschappelijke discussie gaande over de gezondheidseffecten van straling van 5G op mensen^[2]. Het kennisplatform Elektro Magnetische Velden (EMV) houdt alle wetenschappelijke onderzoeken naar de effecten van 5G-straling nauwgezet bij en voorziet deze onderzoeken van onafhankelijke duiding. Het EMV werd tot 1 september 2019 gefinancierd door zowel de overheid als door marktpartijen. Er zijn marktpartijen die zich nu terugtrekken om de onpartijdigheid van het EMV te waarborgen. FME stelt dat het van groot belang is dat er ook in de toekomst onafhankelijke duiding wordt gedaan op alle onderzoeken naar de effecten van 5G-straling. Dat betekent dat de financiering onafhankelijk van private partijen moet worden vervolgd door de overheid, waaronder door het ministerie I&W.

- *FME vraagt uw Kamer om bij de minister aan te dringen om financieel bij te dragen aan de voortzetting van het EMV. Continuering van het EMV draagt bij aan het creëren van maatschappelijk draagvlak om een snelle uitrol van het 5G-netwerk mogelijk te maken.*

^[1] <https://overons.kpn.nl/nieuws/2018/kpn-5g-field-lab-voor-automotive-toepassingen-van-start-gegaan>

^[2] <https://nos.nl/artikel/2301034-angst-voor-gezondheidsrisico-s-5g-is-begrijpelijk-maar-onterecht.html>

Duurzame infrastructuur via LED-verlichting

In het vorige energieakkoord (2013) is afgesproken dat Rijkswaterstaat 40% van de huidige verlichting zal omzetten naar energiezuinige openbare verlichting. Op dit moment is slechts 5% van de openbare verlichting voorzien van LED. Recent heeft het kabinet besloten om verlichting langs snelwegen in de avond weer aan te zetten. Dit biedt Rijkswaterstaat een ideale gelegenheid om de openbare verlichting langs snelwegen van LED te voorzien. Dit zal er niet alleen toe bijdragen dat doelstellingen uit het vorige energieakkoord gehaald kunnen worden, het biedt tevens de mogelijkheid om gehoor te geven aan de motie Van der Lee/Mulder (35000 XIII, nr. 24). Deze motie, die tijdens de EZK-begrotingsbehandeling 2019 is ingediend, vraagt de overheid om het goede voorbeeld te geven door zelf ook over te stappen naar LED-verlichting in haar gebouwen en installaties. Inmiddels is duidelijk dat het Rijksvastgoedbedrijf deze motie gaat uitvoeren. Volgens FME zou ook Rijkswaterstaat gehoor moeten geven aan deze motie.

- *FME pleit ervoor dat openbare verlichting zo snel mogelijk wordt voorzien van LED-verlichting dit conform de afspraken uit het Energieakkoord en de motie Van der Lee/Mulder.*

2. Innovatieve mobiliteit

Onze leden ontwikkelen de mobiliteitsoplossingen van morgen, denk aan autonome voertuigen, drones en de hyperloop. Niet alleen zorgen deze nieuwe technologieën voor de mogelijkheid om maatschappelijke uitdagingen op het gebied van mobiliteit te behalen, het bevordert bovendien de verdienkracht van de Nederlandse economie. Zodoende kunnen we als Nederland optreden als gidsland rondom nieuwe mobiliteitsoplossingen. Het is daarom belangrijk dat we zorgen voor een aantrekkelijk investeringsklimaat in Nederland, waarbij de ontwikkeling van nieuwe mobiliteitsinnovaties in Nederland worden gefaciliteerd met stimuleringsregelingen en voldoende experimenteerterruimte via testlocaties en Experience Centers.

We zien echter dat er bij de financiering van de hyperloop-testfaciliteit vooral wordt gekeken naar private partijen. FME vindt echter ook dat de overheid de testfaciliteit deels dient te financieren. De hyperloop past naadloos binnen de ambities van het missiegedreven innovatiebeleid, helpt bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken en biedt grote voordelen voor de economie. In de afgelopen periode zijn goede stappen gezet: er is een korte testbuis geopend in Delft en in Brussel is gestart met certificering en standaardisatie. De volgende stap is het openen van een hyperloop-centrum in Nederland met een langere testfaciliteit. Tegelijkertijd zit de concurrentie in het buitenland niet stil en vragen politiek en samenleving om duurzame alternatieven voor vliegen. FME roept de overheid op tot ambitie.

- *FME vraagt uw Kamer om het kabinet op te roepen om de ontwikkeling van een hyperloop-centrum met een langere testfaciliteit in Nederland financieel te ondersteunen.*

3. Circulaire Economie

FME pleit sinds 2016 voor een structurele investering van €100 miljoen¹ per jaar in de Circulaire Economie. In de I&W-begroting is slechts €16 miljoen structureel beschikbaar gesteld en dat bedrag

¹ FME stelt dat €100 miljoen voor Circulaire Economie gekoppeld dient te worden aan de thema's vanuit transitieagenda Circulaire Economie, te weten: (1) Biomassa en Voedsel, (2) Bouw, (3) Kunststoffen, (4) Maakindustrie en (5) Consumptiegoederen.

gaat vrijwel volledig op aan lopende verplichtingen zoals: uitvoering, coördinatie en monitoring CE-programma. Voor 2020 is €80 miljoen opgenomen als *eenmalige* investering in de Circulaire Economie. FME pleit ervoor ook na 2020 ieder jaar fors te investeren in de Circulaire Economie. Wij vinden het verder van groot belang dat er een koppeling komt tussen het Klimaatakkoord en de Circulaire Economie. Daarvoor ontbreken nu nog twee zaken: (1) een rekenmethode om de positieve effecten van bedrijven die overschakelen op een circulair businessmodel te kunnen vaststellen en (2) een duidelijke incentive op bedrijfsniveau om daar ook in te investeren. Het huidige Klimaatakkoord moedigt bedrijven nu vooral aan om maatregelen te nemen op scope 1 (eigen directe CO₂-uitstoot) en scope 2 (indirecte CO₂-uitstoot door opwekking van zelf gekochte en verbruikte elektriciteit of warmte) en niet op scope 3 niveau (circulair gebruik van materiaal, producthergebruik, etc). Dat is een gemiste kans omdat scope 3 maatregelen erg kostenefficiënt kunnen zijn en effectief voor het behalen van de klimaatdoelen. Dit blijkt ook uit onze Klimatroutekaarten² die wij recent hebben gepubliceerd.

- *FME pleit voor een structurele financiering van €100 miljoen voor Circulaire Economie en vraagt tevens om bij de implementatie van het Klimaatakkoord toe te zien op een goede koppeling tussen Circulaire Economie en het behalen van de klimaatdoelstellingen.*

Afsluiting

Graag verzoeken wij u de voorliggende punten te betrekken bij de behandeling van deze begroting. Mocht u naar aanleiding hiervan vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de Public Affairs adviseur van FME: Jeroen Neefs via jeroen.neefs@fme.nl, 06-53158493.

Met vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink
Voorzitter FME

² FME heeft in juni 2019 twee Klimatroutekaarten gelanceerd: (1) klimatroutekaart voor de Technologische industrie en (2) klimatroutekaart voor de Metallurgische industrie. Beide routekaarten geven antwoord op de vraag op welke manier onze leden 49% CO₂-reductie kunnen realiseren in 2030. Zie de volgende link voor beide rapporten:

<https://www.fme.nl/nl/nieuws/technologische-en-metallurgische-industrie-presenteren-klimaatplannen>